

Procedure veilig werken met dierlijk materiaal

Introductie

Deze procedure is geschreven als richtlijn voor het veilig werken met dierlijk materiaal, waarbij tevens wordt voldaan aan de Verordening Dierlijke Bijproducten. De benodigde formulieren zijn terug te vinden op de [HSB-website](#). Indien het dierlijk materiaal pathogenen kan bevatten die schadelijk zijn voor de mens, dienen mogelijk aanvullende beschermingsmaatregelen genomen te worden. Neem hiervoor contact op met de BVF.

Ontvangst van materiaal van cat. 1, 2 en 3

Uit Nederland

- Archiveer het door de verzender ingevulde en door de verzender en de vervoerder getekende handelsdocument (zie [formulier Handelsdocument DBP](#)) en/of de afleverbon binnen de afdeling gedurende minimaal 2 jaar. Stuur tevens een kopie van het handelsdocument naar de BVF.
- Wanneer u dierlijk materiaal zelf gaat halen, maakt u een handelsdocument in tweevoud op waarop het erkenningsnummer van beide partijen vermeld dient te staan. Het formulier dient door beide partijen ondertekend te worden. Een exemplaar laat u achter bij de leverancier, het andere getekende exemplaar neemt u mee terug voor eigen administratie. Zie formulier [Toelichting-invullen-handelsdocument](#) voor een verdere toelichting voor het invullen van het handelsdocument.
- Sla het materiaal op in een koeling of vriezer en houd hiervan een voor derden inzichtelijke administratie bij.

Uit EU-lidstaat

- Archiveer het door de verzender ingevulde en door de verzender en de vervoerder getekende, vereenvoudigde handelsdocument (zie [formulier Handelsdocument DBP](#)) en/of de afleverbon binnen de afdeling gedurende minimaal 2 jaar. Stuur tevens een kopie van het handelsdocument naar de BVF.
- Sla het materiaal op in een koeling of vriezer en houd hiervan een voor derden inzichtelijke administratie bij.

Uit overige landen

- Voor ontvangst vanuit niet-EU landen zoals Zwitserland, UK, USA etc. is een importontheffing beschikbaar. In de procedure [Invoeren dierlijke bijproducten uit niet EU-landen](#) zijn de details met betrekking tot het invoeren van dierlijke bijproducten uit niet-EU landen in detail beschreven.
- Archiveer de bij de zending geleverde afleverbon binnen de afdeling en bewaar deze papieren minimaal gedurende 2 jaar.
- Sla het materiaal op in een koeling of vriezer in het kader van de Verordening Dierlijke Bijproducten en houd hiervan een voor derden inzichtelijke administratie bij.

Werkzaamheden

1. Algemeen

- Er mag geen administratie worden gevoerd in het laboratorium anders dan het vastleggen van de experimentele gegevens.
- De werkruimte wordt netjes en schoon gehouden. Er mag geen overbodig meubilair of instrumentarium aanwezig zijn.
- Ongedierte mag niet aanwezig zijn.
- Roken, eten, drinken en het bewaren van voedsel, het aanbrengen van cosmetica of het aanbrengen van contactlenzen is niet toegestaan; loshangend haar wordt vastgebonden.
- Vermijd hand-gezicht contact.
- Pipetteren met de mond is verboden; gebruik een ballon of pipetman.
- Ter voorkoming van contaminatie van mechanische delen van een pipet kunnen filtertips worden gebruikt.
- Gebruik uitsluitend papieren zakdoekjes of tissues indien nodig.
- Vóór het verlaten van de werkruimte worden de handen gewassen met water en zeep.

- Voorkom de vorming van aerosolen door enkele minuten te wachten met het openen van buizen totdat aerosolen zijn neergeslagen, een pipet tegen de wand van een buisje uit te laten lopen en niet met kracht uit te drukken enz.
- Vermijd het gebruik van een injectiespuit met naald zoveel mogelijk om de kans op een prikaccident, aerosolvorming of morsen te verkleinen.
- Gebruik zoveel mogelijk het veilige naaldensysteem.
- Indien het gebruik van het veilige naaldensysteem niet mogelijk is, de naald nooit recappen. Deponeer de naald direct in de daarvoor bestemde naaldencontainer.
- Gebruik gesloten centrifugebuizen (liefst met schroefdop) en/of gesloten buckets.
- Rotoren die besmet zijn ten gevolge van lekkage of breuk dienen onmiddellijk na het beëindigen van het centrifugeren te worden ontsmet, zie hiervoor de werkinstructie [Desinfectie van laboratoria](#).

2. Decontaminatie en desinfectie

- Er dient voldoende geschikt desinfectans aanwezig te zijn voor aanvang van een experiment, zie werkinstructie [Desinfectie van laboratoria](#).
- De werkoppervlakken (tafel of veiligheidskabinet) worden aan het einde van de werkzaamheden en aan het einde van iedere werkdag ontsmet met een geschikt desinfectans.
- Als er gemorst is, dient de spill te worden opgeruimd door deze te bedekken met in geschikt desinfectans gedrenkte tissues. Laat gedurende de voorgeschreven tijd inwerken en ruim het daarna op; tissues met spill in een blauw (SZA) of geel (GGO) WIVA vat deponeren. Maak het werkoppervlak daarna schoon met water en desinfecteer nogmaals.

3. Biologisch besmet afval

- Het vloeibaar afval kan worden opgevangen en door middel van het toevoegen van een geleermiddel worden omgezet in een gel. De container met daarin de tot gel omgezette vloeistof kan in het blauw (SZA) of geel (GGO) WIVA vat worden gedeponeerd
- Voer het vaste materiaal af als mogelijk besmet afval via een blauw (SZA) of geel (GGO) WIVA vat. Desinfecteer de buitenkant van het WIVA-vat na sluiting van het vat met een geschikt desinfectiemiddel. Laat het vat in het laboratorium staan totdat deze opgehaald wordt (UM) of breng het naar het dichtstbijzijnde afvalverzamelpunt (MUMC)
- Kadavers worden afgevoerd via de CPV

Verzending van materiaal van cat. 1, 2 en 3

Binnen Nederland

- Voorzie een pakket met cat. 1, 2 of 3 materiaal van een handelsdocument (zie [formulier Handelsdocument DBP](#)). Vul het erkenningsnummer van NVWA voor het werken met dierlijke bijproducten van de verzendende en ontvangende partij in. En laat beide partijen het document ondertekenen. Zie formulier [Toelichting invullen handelsdocument](#) voor een verdere toelichting voor het invullen van het handelsdocument.
- Archiveer een kopie van het handelsdocument binnen de afdeling gedurende 2 jaar. Stuur tevens een kopie van het handelsdocument naar de BVF.

Naar EU-lidstaat

- Voorzie het materiaal van een in het Engels opgesteld handelsdocument, en archiveer een kopie gedurende 2 jaar. Stuur tevens een kopie van het handelsdocument naar de BVF.

Naar overige landen

- Vraag bij de ontvanger wat de regels zijn voor verzending van het betreffende materiaal naar het betreffende land en archiveer een kopie van de benodigde formulieren.

Opslag

- Bewaar dierlijk materiaal altijd bij maximaal 4 °C en gescheiden van brandbare of explosieve stoffen (richtlijn opslag gevaarlijke stoffen PGS15). Bij langer bewaren invriezen bij -20 °C of bij -80 °C (als dit niet strijdig is met de gewenste activiteit van het biologische materiaal).

- Label het opgeslagen materiaal en administreeer dit op een zodanige wijze dat het inzichtelijk is voor derden (inspectie)

Ongevallen en incidenten

- Druk de wond direct goed uit, zodat een goede bloeding van de wond ontstaat, en spoel vervolgens de wond met kraanwater uit onder een flink stromende kraan of met fysiologisch zout.
- Desinfecteer de wond of de huid met een huiddesinfectans zoals 70% ethanol, chloorhexidine of jodiumtinctuur.
- Spoel besmette ogen gedurende 10 minuten met de aanwezige oogspoelvoorziening.
- Spoel besmette mond met water.
- Wanneer de bloeding hevig is onmiddellijk de bedrijfshulpverlening activeren via het telefoonnummer 1333 (UM)/1000 (MUMC+) of 043-3875566 (GSM).
- Meld het incident via het interne meldingssysteem UM of Zenya (MUMC+).

Ongediertebestrijding

De Verordening Dierlijke Bijproducten vereist dat er aan ongediertebestrijding wordt gedaan. Bij ongediertebestrijding gaat het om het bestrijden en voorkomen van alle soorten ongedierte, zoals duiven, insecten en knaagdieren. De bestrijdingsdienst inspecteert regelmatig de universiteitsgebouwen, controleert of er ongedierte aanwezig is en adviseert over aanpassingen om ongedierte te voorkomen. Overlast van ongedierte kan gemeld worden via [Servicepoint-FS](#). Voor meer informatie zie [UMployee/Praktische Informatie/Ongediertebestrijding](#).

Afkortingen

BVF	Biologischeveiligheidsfunctionaris
Cat. 1	Categorie 1
CPV	Centrale Proefdier Voorziening
DBP	Dierlijke Bijproducten
EU	Europese Unie
GGO	Genetisch Gemodificeerd Organisme
MUMC	Maastricht Universitair Medisch Centrum
NVWA	Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit
SZA	Specifiek Ziekenhuis Afval
UM	Universiteit Maastricht

Referenties

- NVWA regeling dierlijke bijproducten <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/dierlijke-bijproducten/regelgeving-over-dierlijke-bijproducten>
- [Website HSB Maastricht](#)

Inlichtingen

Voor meer informatie kunt u terecht bij de [BVF](#).